

*Katseet kohti Latinalaista
Amerikkaa ja Karibiaa –
Team Finland-roadshow
28-31.8.2017*

Team
FINLAND

FINNCHAM

Bienvenidos a América Latina y el Caribe

"Latalalainen Amerikka ja Karibia ovat jääneet suomalaisyrityksiltä hieman katveeseen viimeisen kahden vuosikymmenen aikana. Suomalaisten kannattaa etsiä ennakkoluulottomasti uusia markkina-alueita. Latalalainen Amerikka ja Karibia ovat ilman muuta alueita, joita ei kannata jättää huomiotta. Alueen liiketoimintaympäristö vastaa pitkälti länsimaisia arvoja ja tapoja.

Suomelle Latalaisen Amerikan ja Karibian maat tarjoavat uusia mahdollisuuksia laajentaa ja monipuolistaa yhteistyötä sekä käydä kauppaa. Alueen talouskasvu on lähtenyt uudelleen myönteiseen suuntaan, ja alueen keskiluokka on monissa alueen maissa kasvanut merkittävästi köyhyyden vähentyessä. Suomella on lähtökohtaisesti hyvä maine alueella, etenkin Suomen koulutuksesta haetaan mallia. Monet alueen maista ovat tekemässä suuria uudistuksia paitsi koulutuksen alalla, myös mm. ICT-sektorilla ja energia-alalla. Suomalaisosaaminen esimerkiksi telekommunikaation, uusiutuvan energian, energiatehokkuuden ja biotalouden alalla kiinnostaa Latalaisessa Amerikassa ja Karibiassa. Suomen hyvä maine koulutussektorilla kannattaa hyödyntää myös muilla aloilla. Kieli ja etäisyys on koettu tähän mennessä esteinä, mutta nykyään yhteydet alueelle ovat teknologian ansiosta vaivattomammat.

Uudessa poliittisessa tilanteessa EU pyrkii vahvistamaan kaupallisia ja poliittisia suhteitaan alueen maiden kanssa, mistä ovat osoituksena useat nyt käynnissä olevat samanaikaiset vapaakauppa-neuvottelut. Uudistetut sopimukset tulevat olemaan hyödyksi myös Suomelle. Tyynenmeren allianssin maat Chile, Kolumbia, Meksiko & Peru muodostavat Latalaisen Amerikan ja Karibian alueella dynaamisen vapaakauppahenkisen nelikon, joka on aktiivisesti solminut kauppasopimuksia ja avautunut merkittävästi kansainväliseen yhteisöön myös aktiivisen ulkopoliittikan ansiosta. Mercosur-maat Argentiina, Brasilia, Uruguay ja Paraguay puolestaan haluavat saada EU-Mercosur-neuvottelut päätökseen, nyt kun aika on uudelleen otollinen.

Suomella on suurlähetystöt México Cityssä, Limassa, Santiago de Chilessä, Buenos Airesissa ja Brasiliassa. Bogotá yhteystoimisto korotetaan suurlähetystöksi syyskuussa, ja São Paoloon avataan konsulaatti. Karibian alueen maita hoitaa kiertävä suurlähettiläs Helsingistä käsin. Finprolla puolestaan on toimistot Mexico Cityssä, Limassa, Santiago de Chilessä ja São José dos Camposissa ja Rio de Janeirossa. Team Finland -toimijat ulkoasiainministeriön johdolla haluavat johdattaa teidät tutustumaan Latalaisen Amerikan ja Karibian alueen mahdollisuuksiin. Latalaisen Amerikan toimintaympäristössä suurlähetystöillä ja kaupallisilla toimistoilla on tärkeä rooli ovien avaajina ja arvovaltapalvelujen tuottajina. Ottakaa rohkeasti yhteyttä niin Suomessa kuin alueella! Poiketkaa aina käymään." - Ari Mäki

Team Finland Argentiina

"Argentiina - Etelä-Amerikan toiseksi suurin talous – on tehnyt vahvan "paluun maailmaan" pitkään jatkuneen taloudellisen eristäytymisen jälkeen. Presidentti Mauricio Macrin business-myönteinen hallitus pyrkii kehittämään maata määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti. Argentiinan talouden avautuminen sekä vuosikymmenen patoutunut investointitarve energiasektorilla, infrastruktuurissa, kommunikaatio-sektorilla ja digitaalisissa ratkaisuissa luo paljon uusia kaupallisia mahdollisuuksia myös ulkomaisille yrityksille.

Uruguay on yksi Etelä-Amerikan vakaimpia valtioita, jossa suomalaisten yritysten on ollut hyvä ja helppo tehdä kauppaa. Uruguayssa ovat Suomen suurimmat investoinnit ulkomailla, ja metsäsektorin yhteistyö on toiminut erinomaisesti. Metsäsektorin lisäksi Uruguay tarjoaa mahdollisuuksia ainakin biotalouden ja kommunikaatioteknologian sekä koulutuksen aloilla"

– Teemu Turunen

Suomalaiset yritykset Argentiinassa Wärtsilä, Nokia, Comptel, Vaisala, Pöyry, Oilon, Mantsinen

Country Fact (Lähde: CIA, IMF)

BKT (2016) 541,7 mrd.\$

BKT/as. (2016) 10 148 \$

Väkiluku (2016) 43 564 000

Talouskasvu -1,8 %

Suomalaiset yritykset Uruguayssa Uruguayssa UPM, Montes del Plata (StoraEnso), Ponsse, Nokia, Wärtsilä, Vaisala, Kemira

Suurlähettiläs Teemu Turunen. Suurlähettiläänä Argentiinassa vuodesta 2016 lähtien. Suomen edustajana myös Uruguayssa ja Paraguayssa.

Finpron Sao Paolon Matti Landin ja Chilen Maria Ala-Kaila vastaavat myös Argentiinasta, Uruguaysta ja Chilestä (kts Team Finland Brasilia ja Team Finland Chile)

Team Finland Brasilia

Brasilian talous on Latinalaisen Amerikan merkittävin ja maailman yhdeksänneksi suurin. Brasilia omaa monipuolisen talouden ja sillä on yksi maailman suurimmista kuluttajamarkkinoista (yli 200 miljoonaa asukasta). Sen talouden kulmakivet ovat korkean tuottavuuden maataloussektori, laaja ja erikoistunut teollinen tuotanto sekä runsaat luonnonvarat, ml. energia. Vuodelle 2017 arvioidaan, että Brasilian talous kääntyy nousuun. Telekommunikaatio-operaattorit ovat ilmoittaneet merkittävistä investoinneista ja hakevat erityisesti tulovirtaa kasvattavia tai operaatiokuluja laskevia ratkaisuja. Laajat yksityistämishjelmat lisäävät investointeja satamissa ja lentokentillä. Myös yksityinen koulutussektori ja terveyspalvelut jatkavat investointejaan. Metsäteollisuus tekee ennätystulosta, mutta investoinnit ovat keskiarvoa alemmalla tasolla. Brasiliassa toimii yli 50 suomalaista tytäryritystä, joilla on noin 15000 työntekijää ja tuottavat yhteensä noin €2.4 miljardin liikevaihdon. Tämän lisäksi sadat suomalaiset yritykset harjoittavat vakituista liiketoimintaa Brasiliassa.”

– Markku Virri

Suomalaiset yritykset Brasiliassa
Metso, Outotec, Normet, Nokia,
Comptel, Valmet, Ponsse, Storaenso,
Pöyry, Wärtsilä, Oilon

Country Fact (Lähde: CIA, IMF)

BKT (2016) 3,135 mrd.\$

BKT/as (2016) 8726 \$

Väkiluku 204 451 000

Talouskasvu -3,3 %

Suurlähettiläs Markku Virri.
Suurlähettiläs Brasiliassa vuodesta
2014 alken.

Finpro Sao Paolo
Trade Commissioner Matti Landin -
20 vuoden kokemus
myynnistä, myynninjohdosta ja
markkinoille tulon neuvonnasta LA
maihin erityisesti Brasiliaan.

Matti.Landin@finpro.fi

Team Finland Chile

Chile on Latinalaisessa Amerikassa Suomen kolmanneksi suurin kauppakumppani. Maa on johdonmukaisesti panostanut liberaaliin talouspolitiikkaan ja vapaakauppaan 1980-luvulta lähtien. Tämä yhdistettynä pitkään jatkuneeseen poliittis-yhteiskunnalliseen vakauteen ja asemaan maailman suurimpana kuparintuottajana ovat luoneet terveeseen pohjan taloudelle. Suomelle Chile on lupaava markkina-alue ja se onkin kolmen kasvuhjelman - bioenergia, kaivosala ja opetus/koulutus - kohdema. Konkreettisina esimerkkeinä voidaan mainita: 1) bioenergia, (teollisen jätteen kierrättäminen, biokaasun ja dieselin tuotanto sekä lohi-, liha-, ja maitoteollisuus), 2) Kupariteollisuus investoi tuottavuuden nostamiseen ja kustannustehokkuuteen, lithium -kaivosten hyödyntämiseen haetaan investoijia, prosessiosaamista ja -teknologiaa, 3) IoT + Connectivity: smart mining ja smart industries (datan analysointiin tarvittavaa asiantuntemusta ja ohjelmia). Suomen maakuva Chilessä ylipäätään on poikkeuksellisen positiivinen, ja Suomea pidetäänkin Chilessä esimerkkinä muun muassa korkean teknologian ja innovaatioiden saralla.”

– Mika-Markus Leinonen

Suomalaiset yritykset Chilessä
Konecranes, Metso, Wärtsilä, Nokia,
Merivaara, Outotec

Country Fact (Lähde: CIA, IMF)

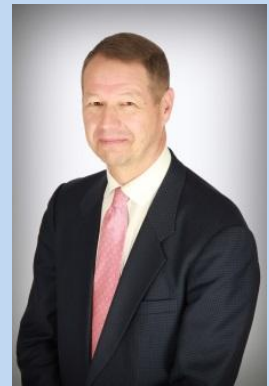
BKT (2016) 436 mrd.\$

BKT/as. (2016) 15 019\$

Väkiluku 17 650 000

Taloukasvu 1,7 %

Suurlähettiläs Mika Markus
Leinonen. Toiminut Chilessä
suurlähettiläänä vuodesta 2015
alkaen.

Finpro Chile

Maria Ala-Kaila

- yli 10 vuoden kokemus
suomalaisyritysten tukemisesta liittyen
markkinoille tuloon, myynnin ja
myyntikanavien kehittämiseen sekä
liiketoiminnan perustamiseen
Latinalaisessa Amerikassa.
Fokusalueena Chile. Viimeisen
vuoden ajan myös Argentiina ja
Uruguay yhdessä Finpron Brasilian
toimiston kanssa.

Maria.Ala-Kaila@finpro.fi

Team Finland Karibia

Suomen suhteita Karibian alueen itsenäisiin valtioihin hoidetaan Helsingistä käsin akreditoitun kiertävän suurlähettilään toimesta. Toimialueeseen kuuluvista 15 pääosa on englanninkielisiä. Näistä väkiluvultaan suurimmat maat ovat Jamaika sekä Trinidad ja Tobago. Joukkoon kuuluvat myös Bahama, Barbados, Guyana ja kuusi hyvin pientä saarivaltiota, jotka muodostavat Itä-Karibian valtioiden järjestön. Kaikki englanninkieliset maat ovat mukana Karibian yhteisö ja yhteismarkkina-alue CARICOM:issa, jonka jäseninä ovat myös hollanninkielinen Surinam ja ranskankielinen Haiti. Öljyn- ja kaasuntuottajavaltio Trinidad ja Tobago on CARICOM:in jäsenmaista vaurain. Etelä-Amerikan pohjoisrannikolla sijaitseva Guyana, joka on toistaiseksi Haitin jälkeen läntisen pallonpuoliskon suhteellisesti köyhin maa, nousee myös merkittäväksi öljyn ja kaasuntuottajaksi, kun sen aluevesiltä löydettyjä luonnonvaroja aletaan hyödyntää. Turismi on muiden alueen valtioiden keskeinen tulonlähde, joskin myös finanssipalvelut ovat merkittävä osa taloutta joissakin valtioissa. Useimmat näistä valtioista pyrkivät korvaamaan Venezuelalta edullisesti saatua öljyä nyt uusiutuvalla energialla. Myös ilmastonmuutoksen vaikutuksia lieventäville ratkaisuille on kysyntää.

Espanjankieliset Kuuba ja Dominikaaninen Tasavalta ovat kuitenkin alueen ylivoimaisesti suurimmat valtiot sekä väkiluvultaan että taloutensa koon puolesta. Erilaisten katastrofien runteleman Haitin talous on kooltaan hyvin pieni. Kunkin näiden kolmen maan väestö on kooltaan selvästi suurempi kuin muiden alueen maiden väestö yhteensä. Kuuba jatkaa taloutensa varovaista avaamista ja tarpeet maan tuotantokapasiteetin ja infrastruktuurin modernisoimiseksi ovat pohjattomat, mutta menestyminen edellyttää hyvin luovia rahoitusratkaisuja. Dominikaaninen tasavalta on yksi latinalaisen Amerikan nopeimmin kasvaneita talouksia. Viime vuosina kasvu on ollut 5-7 % luokkaa. Keskeisessä osassa ovat palvelut, erityisesti turismi, finanssipalvelut ja telekommunikaatio. Kaivosteollisuus on myös merkittävää. Finnair avaa suorat reittilennot sekä Kuubaan että Dominikaaniseen Tasavaltaan ensi talvena, mikä helpottaa myös liikematkustamista. – Jukka Pietikäinen

Suomalaiset yritykset Karibialla
Cargotec, Vaisala Oy, Wärtsilä, Nokia,
Kone

Region Fact (Lähde: CIA, IMF)

BKT 220 mrd.\$

Väkiluku 38 miljoonaa

Taloukasvu 2 %

Kiertävä suurlähettiläs Jukka
Pietikäinen. Edustanut Suomea
alueella 1.9.2016 alkaen.

sp: asa-34@formin.fi

Finpro Meksiko vastaa myös
Karibian alueesta

Heidi Virta
Heidi.virta@finpro.fi

Team Finland Kolumbia

"Kolumbia on väestöltään Latinalaisen Amerikan kolmanneksi suurin maa ja se on alueen neljänneksi suurin talous. Köyhyys on puolittunut viimeisen 15 vuoden aikana ja ostokykyinen keskiluokka on kasvanut merkittävästi 48 miljoonan asukkaan maassa.

Kolumbia on aina pitänyt huolta julkisen taloutensa tasapainosta ja Kolumbian valtionvelka on jopa pienempi suhteessa BKT:hen kuin Suomella. Kolumbia on myös vapaakauppaa edistävän Tyynen meren allianssin perustajajäsen ja sillä on vapaakauppasopimus (MPTA) EU:n kanssa.

Kolumbia saa suurimman osan valuuttatuloistaan öljystä ja hiilestä, joten raaka-aineiden hintojen roima lasku pari vuotta sitten vaikutti voimalla myös maan talouskasvuun. Tästä huolimatta maan talous on kasvanut myös koko taantumien ajan vähintään noin 2 % vuodessa ja talouskasvun odotetaan olevan lähes 2,5 % kuluvana vuonna ja lähes 3 % ensi vuonna."

– Jarmo Kuuttila

Suomalaiset yritykset Kolumbiassa

Assa Abloy, Kemira, Nordika

Country Fact

BKT 274,1 mrd.\$

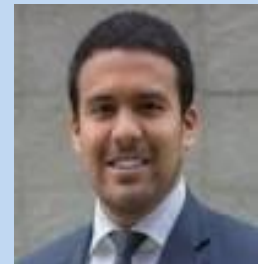
BKT/as. 7447 \$

Väkiluku 48 750 000

Talouskasvu 2,2 %

Suurlähettiläs Jarmo Kuuttila

(alkaan 1.9.2017)

Finpro Peru vastaa myös

Kolumbiasta

Jorge Fernández Gates

jorge.fernandez@finpro.fi

Team Finland Meksiko

"Meksiko on 127 miljoonan asukkaan maa, jonka talous on viime vuosina kasvanut tasaisesti. Meksiko on hyvin avoin talous ja sillä on 12 vapaakauppasopimusta 46 maan kanssa. Se on osa Pohjois-Amerikan vapaakauppasopimusta, NAFTA:a, minkä johdosta maahan on sijoittunut moni tuotantolaitos. Meksikon vahvuutena ovat; erinomainen sijainti – se on Atlantin ja Tyynenmeren välissä, hyvät logistiikkayhteydet Aasiaan, Eurooppaan, Latinalaiseen ja Pohjois-Amerikkaan, kilpailukykyiset tuotantokustannukset, koulutettu työvoima, yleisesti vakaa poliittinen tilanne ja toimiva demokratia sekä suuret kotimaan markkinat.

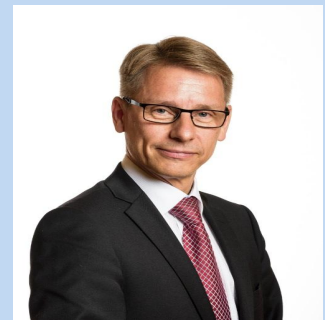
Meksikon talous on monipuolinen, eikä enää niin riippuvainen öljyteollisuudesta. Sillä on huippuosaamista esim. lentokoneteollisuudessa, vaikka se on tunnettu lähinnä autonvalmistuksestaan. Energiasektori kehittyy myönteisesti muutama vuosi sitten toteutettujen reformien myötä. Meksikolla on kiinnostusta panostaa uusiutuviin energialähteisiin, kuten tuuli- ja aurinkovoimaan, mutta myös jätteistä energiaa –konsepti kiinnostaa. Tällä hetkellä Meksikossa on meneillään kolme suurta projektia; Mexican kaupungin uuden lentokentän rakentaminen, Veracruzin sataman laajentaminen sekä uuden, koko maan kattavan 4G-verkon pystyttäminen. Viime mainittu avaa valmistuessaan mahdollisuuksia suomalaiselle palveluosaamiselle."

- Roy Eriksson

Suomalaiset yritykset
Meksikossa Konecranes,
Metso, PKC Group, Nokia, Kone,
Outotec, Wärtsilä, Stora Enso

Suomalaiset yritykset Keski-
Amerikassa
Wärtsilä, Cargotec, Kone,

Country Fact (Lähde: CIA, IMF)
BKT (2016) 2,3 mrd \$
BKT/as. (2016) 9707\$
Väkiluku 127,5 miljoonaa
Talouskasvu 2,1 %
Suurlähtetilas Roy Eriksson
Suomen suurlähtetiläänä
Meksikossa syyskuusta 2015
lähtien. Myös Suomen
edustajana koko Keski-
Amerikassa.

Finpro Mexico

Heidi Virta

- 15 v kokemus suomalais-
yritysten tukemisesta liittyen
markkinoille tuloon, myynnin ja
myyntikanavien kehittämiseen
sekä tuotannon perustamiseen
Latinalaisessa Amerikassa,
eritoten Meksikossa, Perussa ja
Kolumbiassa.

Team Finland Peru

Peru on ollut jo useita vuosia Latinalaisen Amerikan nopeimmin kasvava talous. Se on myös yksi vapaakaupan ja alueellisen integraation suunnannäyttäjistä ja sen käymästä kaupasta 95 % kuuluu tällä hetkellä vapaakaupan piiriin. Peru kuuluu dynaamiseen Tyynenmeren allianssiin yhdessä Chilen, Kolumbian ja Meksikon kanssa. Vapaakauppasopimusta EU:n kanssa on sovellettu maaliskuusta 2013 saakka.

Peru on Latinalaisen Amerikan suurin kullan tuottaja ja maailman toiseksi suurin kuparin tuottaja. Kullan ja kuparin ohella kasvavia investointikohteita ovat raudan, lyijyn ja hopean tuotanto. Peru haluaa tulevina vuosina panostaa yhä enemmän maataloussektoriinsa ja turismin kehittämiseen. Peru tuottaa merkittävän määrän erilaisia elintarvikkeita Euroopan markkinoille, mm avokado, parsia, rypäleet, kahvi, tee, mandariinit, mustikat, äyriäiset, kvinoa ja muut Andien viljakasvit. Peru on myös perinteinen kalajauhon ja tekstiilien tuottaja (pima-puuvilla ja alpaka-kuitu).

Runsaista maakaasu- ja vesivoimavaroistaan huolimatta, Perulla on kasvavaa kiinnostusta panostaa uusiutuviin energialähteisiin, erityisesti aurinkovoimaan. Puhtaan juomaveden saatavuutta halutaan parantaa syrjäseuduilla. Jätteiden hyötykäyttö on vielä alkutekijöissä, mutta herättää runsaasti kiinnostusta paikallishallintojen tasolla.

Jo toista vuosikymmentä jatkuneen, ennätysellisen talouskasvun seurauksena keskiluokan osuuden on arvioitu kohonneen 60–70 prosenttiin, mikä on ilmentynyt yleisen kulutuksen kasvun lisäksi laadukkaiden peruspalvelujen kysyntänä, erityisesti koulutus- ja terveyssektoreilla. Suomen koulutusmalli ja ratkaisut kiinnostavat Perussa valtavasti ja tilausta olisi monenlaiselle koulutusalan hankkeelle, mukaan lukien opettajien koulutus, opetussuunnitelmien kehittäminen, uudet oppimisympäristöt ja sovellukset, varhaiskasvatuksen kehittäminen ja monikielinen opetus.

Olen vierailut Perussa säännöllisesti viimeisen 20 vuoden ajan, joten olen päässyt seuraamaan läheltä alueen kehitystä. Kehitysyhteistyön päätyttyä tänä vuonna, edustustomme on keskittynyt pääasiallisesti vienninedistämistoimintaan, jota harjoitamme tiiviissä yhteistyössä Finpron Liman toimiston kanssa.” - Mika Koskinen

Suomalaiset yritykset Perussa:
Perussa on noin 30 suomalaisyritystä.
Metso, Outotec, Konecranes, Normet,
Pöyry, Wärtsilä ja Lamor.

Country Fact (Lähde: CIA, IMF)

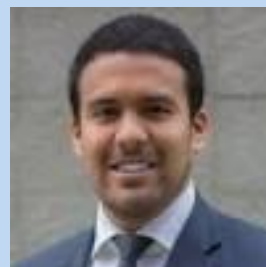
BKT (2016) 180,3 mrd.\$

BKT/as (2016) 6089 \$

Väkiluku 30 74 ,062

Talouskasvu 3,9 %

Suurlähettiläs Mika Koskinen.
Suurlähettiläänä Perussa vuodesta
2015 alkaen. Suomen edustaja
myös Ecuadorissa ja Boliviassa.

Finpro Peru
Jorge Fernández Gates

jorge.fernandez@finpro.fi

Palveluksessasi: TF-kiertueen taustatahot ja muita mahdollisuuksien tuojia

Ulkoasiainministeriö

Ulkoasiainministeriön Latinalaisen Amerikan ja Karibian yksikkö

Ulkoasiainministeriössä Latinalaisen Amerikan ja Karibian yksikkö edistää hallitusohjelman ja muiden voimassa olevien toimintalinjausten ja päämäärien mukaisesti Suomen suhteita alueen maihin ja järjestöihin sekä turvaa ja edistää Suomen ja suomalaisten toimijoiden etuja alueella sekä EU:n alueeseen kohdistuvassa toiminnassa.

Yksikön keskeisiä tehtäviä ovat Suomen toimintalinjausten ja kantojen valmistelu tai koordinointi poliittisissa, kauppapoliittisissa ja kehityspoliittisissa asioissa maiden, niiden välisten alueellisten järjestöjen, yhteistyöelinten tai -prosessien, sekä niiden ja Euroopan Unionin välisten suhteiden osalta; Valtio- ja ministerivierailut alueelle ja yhteydenpito alueen maiden kanssa eri yhteyksissä, ml. kahdenväliset konsultaatiot, yhteistyöohjelmaneuvottelut ja avunantajakoukukset; Kannanottojen valmistelu ja Suomen edustaminen EU:n aluetta käsittelevissä työryhmissä ja komiteoissa; Alueella olevan Suomen edustustoverkoston kehittäminen ja sen toiminnan koordinointi ja ohjaaminen, ml. edustustonpäälliköiden vuosikeskustelujen valmistelu ja hoitaminen sekä edustustojen vuosisuunnitelmien arviointi.

MINISTRY FOR FOREIGN
AFFAIRS OF FINLAND

Latinalaisen Amerikan ja Karibian yksikkö kuuluu Ulkoasiainministeriön Amerikan ja Aasian alueosastoon, ja siinä on kaksi tiimiä: Meksikon, Keski-Amerikan ja Karibian tiimi sekä Mercosur- ja Andien alueen tiimi.

Yksikön päällikkönä toimii 1.8.2015 lähtien ulkoasiainneuvos Ari Mäki, joka on aiemmin toiminut suurlähettiläänä Afganistanissa. Yksikössä on hänen lisäksi seitsemän henkilöä.

Ari Mäki
Yksikönpäällikkö
Latinalaisen Amerikan ja
Karibian yksikkö
ari.maki@formin.fi

Finpro – kasvua Suomeen

Finpro auttaa suomalaisia pk-yrityksiä kansainvälistymään, hankkii Suomeen lisää ulkomaisia investointeja ja kasvattaa ulkomaisten matkailijoiden virtaa Suomeen. Finpron muodostavat Export Finland, Visit Finland ja Invest in Finland. Finpro on julkinen toimija, jonka 240 asiantuntijaa toimii 37 toimistossa 31 maassa Suomen ulkopuolella ja 6 aluetoimistossa Suomessa. Finpro on osa Team Finland -verkostoa.

Export Finland neuvoo suomalaisia pk-yrityksiä kansainvälistymisen kaikissa vaiheissa, tunnistaa uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja verkottaa pk-yrityksiä niin Suomessa kuin maailmalla. Export Finlandiin kuuluu myös Euroopan unionin osittain rahoittama Enterprise Europe Network -asiantuntijaverkosto, jonka kansainvälistymispalveluita tarjoavat Export Finlandin lisäksi Helsingin seudun kauppakamari ja Turku Science Park.

Invest in Finland hankkii ulkomaisia yrityksiä Suomeen tuottamalla tietoa Suomesta investointikohteena sekä kehittämällä ja koordinoimalla kansallista ulkomaisten investointien hankintatyötä verkottuen alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Visit Finland edistää matkailua ulkomailta Suomeen. Visit Finland tukee alan yrityksiä ja yritysryhmiä kansainvälisille markkinoille tarkoitettujen matkailupalvelujen kehittämisessä ja markkinoinnissa sekä hankkii ja analysoi markkinatietoa matkailuelinkeinon tarpeisiin. Visit Finland tekee myös Suomen matkailua edistävää maakuvatyötä.

www.finpro.fi

Finpron Latinalaisen Amerikan toiminnoista vastaa regionajohtaja

Tomi Rauste

Vice President,
Head of Region Americas
Finpro, Washington D.C.
+1 202 769 7027
tomi.rauste@finpro.fi

Matti Landin

Trade Commissioner, Latin
America Finpro Brasilia
Matti.landin@finpro.fi
+55 12 3942 1133

Kirsti Tarvainen

Manager
Finpro
+358 403 433 434
Kirsti.Tarvainen@finpro.fi

Suomalais-Latinalaisamerikkalainen kauppayhdistys

Suomalais-Latinalaisamerikkalaisen kauppayhdistyksen tavoitteena on edistää Suomen ja Latinalaisen Amerikan maidenvälistä kauppaa ja investointeja. Yhdistys on erinomainen eri toimijoiden verkottumispaikka. Yhdistys järjestää erilaisia tilaisuuksia ajankohtaisista aiheista ja välittää ajankohtaista tietoa Latinalaisen Amerikan maiden taloudesta ja liiketoimintamahdollisuuksista.

Yritys- ja henkilöjäsenet ja yhteisöjen edustajat, joilla on liikeyhteyksiä tai muuta kiinnostusta Latinalaisen Amerikan maita kohtaan, ovat tervetulleita yhdistyksen jäseniksi. Yritysten jäsenyys ei ole sidottu tiettyyn henkilöön, vaan kaikki kiinnostuneet samasta yrityksestä voivat osallistua yhdistyksen tilaisuuksiin.

Jäsenmaksu vuonna 2017 on 150 euroa yrityksiltä ja 30 euroa henkilöjäseniltä.

FINNCHAM

Kirsi Seppäläinen
Suomalais-
Latinalaisamerikkalaisen
kauppayhdistyksen puheenjohtaja

Anne Hatanpää
Kauppayhdistyksen
koordinaattori/sihteeri

Anne.Hatanpaa@chamber.fi

Finnvera

Finnvera tarjoaa rahoitusta yritystoiminnan alkuun, kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä viennin riskeiltä suojautumiseen. Vahvistamme suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tarjoamalla lainoja, takauksia ja vientitakuita. Finnvera jakaa rahoitukseen sisältyvää riskiä muiden rahoittajien kanssa. Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA).

Finnvera takaa viennin rahoitukseen liittyviä poliittisia tai kaupallisia riskejä. Poliittiset riskit ovat suomalaisen viejäyrityksen asiakkaan sijaintimaan taloudellisesta tai poliittisesta tilanteesta aiheutuvia riskejä. Kaupalliset riskit liittyvät joko ostajaan tai sen rahoittajapankkiin.

Finnveran toimintaa ohjaavat sitä koskeva erityislainsäädäntö ja valtion asettamat elinkeino- ja omistajapoliittiset tavoitteet. Finnveran toiminnan tavoitteina ovat muun muassa aloittavan yritystoiminnan lisääminen, pk-yritysten muutostilanteiden rahoituksen mahdollistaminen ja yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja viennin edistäminen. Yhtiön toiminnalta edellytetään itsekannattavuutta.

www.finnvera.fi

Mika Relander
aluepäällikkö
Latinalainen Amerikka ja Itä-Aasia,
+358 40 5150088
mika.relander@finnvera.fi

Inter-Amerikan Pankkiryhmä

(Inter-American Development Bank Group, IADBG)

Inter-Amerikan Pankkiryhmä tukee Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kehitystä lainoilla julkiselle (9 Mrd USD) ja yksityiselle (2,2 Mrd USD) sektorille, antamalla teknistä apua (250 M USD), tekemällä tutkimuksia ja antamalla lahja-apua kaikkein köyhimmille maille. Vaikka IADBG on alueen suurin multilateraalinen rahoittaja niin sen rooli tutkimuksessa ja varsinkin teknisessä avussa on noussut ainakin yhtä tärkeäksi maille ja alueelle. Lainaajamailla on omistajuus ja vastuu pankin toiminnassa.

Pankilla on toimisto jokaisessa 26:ssä lainaajamaassa. Maatoimistot ovat toimiva osaamisverkosto, jonka sisällä tieto kulkee varsin nopeasti. Näin maat saavat käyttöönsä parhaita käytäntöjä ja koeteltuja keinoja kehittämiseen ja toimeenpanoon. Pankin kanssa tehty konsultointi, tutkimustyö tai pilotointi on tästä syystä hyödyllistä riippumatta siitä missä se on alueella tehty. Verkoston sydän on toki Washingtonissa mutta toiminta on pitkälti jalkautettu maihin.

Suomi on esillä näin juhluvuonna myös pankissa ja alueella. Opetus ja ammattikoulutus, opettajien koulutus, innovaatiotoiminta ja -politiikka, metsä- ja ympäristöosaaminen, hallinnon tehokkuus ja teknologia osaaminen ovat esimerkkejä teemoista joista saa suomalaisena kyselyjä pankissa.

Suomalaisten yritysten joita kiinnostaa Latinalainen Amerikka ja Karibia, kannattaa tutustua pankin maastrategioihin ja -sivuihin, jotka ovat löydettävissä pankin nettisivuilta. Strategioista saa hyvän tilanneanalyysin maasta, maan omat kehityspainopisteet ja mitä pankkiryhmä ja maan hallitus tulevat tekemään seuraavien vuosien aikana sekä jo myönnetyt lainat ja niihin liittyvät hankinnat. Samoin kannattaa katsoa pankin sivuilta sektoripainopisteet ja julkaisut, joista voi päätellä onko toimijalla itsellään sellaista tietoa ja osaamista, jolle olisi kysyntää niin maasta kuin pankista. Jos vastaus on myönteinen, niin silloin kannattaa suunnitella vierailua sekä Washingtoniin IDB:n päätoimistoon, että kyseiseen maatoimistoon sekä tavata niissä oman osaamissektorin asiantuntijoita ja pankin maaedustajaa ennen kuin tapaa maan omia asiantuntijoita ja viranomaisia.

Antero Klemola

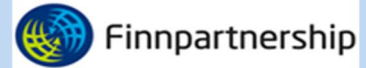
Inter-American Development Bank
Senior Counselor for Austria,
Denmark, Finland, France, Norway,
Spain and Sweden
+1 (202) 322 3062
aklemola@iadb.org

Mene sivulle ja valitse itseäsi
kiinnostava maa

<http://www.iadb.org/en/inter-american-development-bank,2837.html>

Finnpartnership

Finnpartnershipin puoleen voi kääntyä kehitysmaihin suuntautuvaan liiketoimintaan liittyvissä kysymyksissä. Tarjoamme yrityksille ja organisaatioille Liikekumppanuustukea ja laaja-alaisia neuvontapalveluita. Jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa on hyvä olla yhteydessä Finnpartnershipin asiantuntijoihin, jotka neuvovat hankevalmisteluprosessin eri vaiheissa. Finnpartnershipin tarjoamat palvelut ovat ilmaisia.

www.finnpartnership.fi

Siv Ahlberg
johtaja
siv.ahlberg@finnpartnership.fi

BEAM

- Business with Impact

Tekesin ja ulkoasiainministeriön yhteinen BEAM-ohjelma auttaa suomalaisia yrityksiä ja muita toimijoita ratkaisemaan innovaatioiden avulla maailman kehityshaasteita ja tekemään siitä menestyksestä ja kestävästä liiketoimintaa. Ohjelma edistää kehittyvien maiden hyvinvointia sekä tuo kansainvälistä liiketoimintaa suomalaisille yrityksille. Beam-ohjelman projekteja on tehty jo Chileen ja Brasiliaan.

The logo for Tekes, consisting of the word "Tekes" in a blue, sans-serif font.

www.tekes.fi/beam

Minh Lam
Ohjelmapäällikkö
Tel 0295 055 742
minh.lam@tekes.fi

Kauppakamarien toimitusjohtajat

TF-kiertuealueella

Keskuskauppakamari, 19 kauppakamaria ja FinnCham-verkosto, joka kokoaa yhteen kahdenväliset kauppakamarit, kauppayhdistykset ja kauppakillat, tarjoavat suomalaisille yrityksille hyödyllisiä ja tärkeitä yhteyksiä maailmalle. Contact Finland -julkaisussamme on yrittäjien ja sijoittajien tarvitsemat tiedot suomalaisista yrityspalveluista ja kumppaneista. Edistämme kansainvälistymistä, poistamme kaupan esteitä, vaikutamme kansainvälisiin sopimusjärjestelmiin ja tuemme yritysten investointihankkeita. Kauppakamarit helpottavat vientiä ja tullausta myöntämällä kansainvälisen kaupan asiakirjoja. Kauppakamarit tekevät yhteistyötä viranomaisten kanssa kaupan esteiden poistamiseksi, liiketoimintaympäristön parantamiseksi sekä kansainvälisen kaupan ja investointien lisäämiseksi.

Sähköpostiosoitteet etunimi.sukunimi@kauppakamari.fi

Nettisivusto: <https://kauppakamari.fi>

Etelä-Karjalan kauppakamari

Mika Peltonen

Etelä-Pohjanmaan kauppakamari

Pertti Kinnunen

Etelä-Savon kauppakamari

Markku Kakriainen

Helsingin seudun kauppakamari

Heikki J. Perälä

Hämeen kauppakamari

Jussi Eerikäinen

Keski-Suomen kauppakamari

Ari Hiltunen (1.11.2017 alkaen)

Kuopion alueen kauppakamari

Silja Huhtiniemi

Kymenlaakson kauppakamari

Jouko Lehtoranta

Länsi-Uudenmaan kauppakamari

Eero Hettula

Pohjois-Karjalan kauppakamari

Matti Vuojärvi

Rauman kauppakamari

Ritva Toivonen

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari

Anne Pevkur

Satakunnan kauppakamari

Minna Nore

ELY-keskukset TF-kiertuealueella

Etelä-Savon ELY-keskus

Kirsi Kosunen

Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori

kirsi.kosunen@ely-keskus.fi

Puh. 0295 024 056, vaihde 0295 024 000

Jääkärintie 14, PL 164, 50101 MIKKELI

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Käyntiosoite: Alvar Aallon katu 8

Postiosoite: PL 156, 60101 SEINÄJOKI

puhelinvaihde 0295 027 500

Varsinais-Suomen ELY-keskus

puhelinvaihde 0295 022 500

Käyntiosoite: Itsenäisyydenaukio 2, 20800 TURKU

Postiosoite: PL 236, 20101 TURKU

Satakunnan ELY-keskus

puhelinvaihde 0295 022 000

Käyntiosoite: Valtakatu 12B, 28100 PORI

Postiosoite: PL 266, 28101 PORI

Pohjois-Savon ELY-keskus

puhelinvaihde 0295 026 500K

Käyntiosoite: Kallanranta 11, KUOPIO

Postiosoite: PL 2000, 70101 KUOPIO

Uudenmaan ELY-keskus

Käyntiosoite: Opastinsilta 12 B, 5 krs.

Postiosoite: PL 36, 00521 HELSINKI

puhelinvaihde 0295 021 000

Linkkejä hyödyksesi

Team Finland Markkinoiden mahdollisuudet (Market opportunities) –platform tarjoaa yrityksille suoraa tietoa avoimista mahdollisuuksista: www.marketopportunities.fi/

Team Finland –viennin ja kansainvälistymisen edistämiseen liittyvistä palveluista löydät tästä: <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=49297&contentlan=1&culture=fi-FI#Maatieto>

Kaupppolitiikka-lehti: <https://kauppapolitiikka.fi/>

UM on valmistanut lukuisia maakohtaisia yhteiskuntavastuukatsauksia. Löydät ne täältä:

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/advisory_services/Vastuullinen_liiketoiminta/Yhteiskuntavastuutietoa_maittain/index.php

Ulkoasiainministeriön nettisivut antaa hyödyllistä tietoa esim matkustustiedotteista ja viisumiasioista: www.formin.fi

Jos haluat kertoa lisää Suomesta kumppanillesi: This is Finland –sivut <https://finland.fi/>

Kehitysyhteistyön rahoitusmahdollisuudet yrityksille (huom osa maista ole kelpoisia enää kehitysyhteistyövaroille)

<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?nodeid=49335&contentlan=1&culture=fi-FI>

Kansainvälisten järjestöjen rahoitusmahdollisuuksista lisää tässä:

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentId=360200&nodeId=49150&contentlan=1&culture=fi-FI>

Kiitos kiinnostuksestanne ja hyvää onnea!

